

Wnioski i obserwacje z pilotażu CWD

Głos ekspertów ZMP: doświadczenia, korzyści i wyzwania

Warszawa, 23 listopada 2021

Rybnik, fot. Archiwum UM

Wnioski i obserwacje z pilotażu CWD

Ze względu na dotychczasowy brak synergii i koordynacji różnych źródeł finansowania polityki regionalnej, jakimi są również krajowe fundusze/programy sektorowe, jedną ze zmian wskazaną w KSRR 2030 będzie **terytorialne ukierunkowanie środków krajowych** poprzez m.in. uwzględnienie w programach rozwoju zróżnicowanego podejścia do różnych typów terytoriów (w szczególności w odniesieniu do OSI), w zależności od charakterystyki danego sektora.

- **CWD to ważny krok w procesie terytorialnego ukierunkowania środków rozwojowych.**

Wnioski i obserwacje z pilotażu CWD

CWD to pilotaż dostarczający samorządom **kompleksowego doradztwa** w zakresie lokalnego planowania strategicznego i wypracowywania strategicznych projektów lub zintegrowanych pakietów działań.

Doradztwo CWD jest dostępne w sposób ciągły od listopada 2020 r., nie zastępuje pracowników urzędów i włodarzy, wspiera, motywuje, włącza i aktywizuje partnerów społeczno-gospodarczych.

Doradztwo CWD oferuje jednakowy dostęp dla każdego jst do wystandaryzowanej metodyki i narzędzi: baz danych, ankiet, arkuszy, matryc, map i opracowań graficznych umożliwiając przeprowadzenie pogłębionych analiz konkretnych obszarów funkcjonalnych.

Doradztwo CWD mobilizuje do partycypacji i uspołecznienia procesu zarządzania rozwojem.

Wnioski i obserwacje z pilotażu CWD

W trakcie 12 miesięcy pilotażu zostało opracowanych **38 strategii terytorialnych** (spełniających warunki art. 23 rozporządzenia ogólnego) wraz z **pakietami projektów strategicznych** (których wyłanianie uwzględniało podejście zintegrowane i zasadę partnerstwa).

Konsolidacja terytorialna uczestników poszczególnych partnerstw ma za zadanie zmniejszenie rozbieżności między granicami administracyjnymi, a zasięgiem przestrzennym świadczonych usług.

Jednocześnie, jak wykazało jedno z badań, polegające na analizie podaży i popytu usług publicznych i prywatnych, obszary partnerstw wymagają, w większości przypadków, restrukturyzacji i rozwoju nowych funkcji.

Aby wysiłek i ogromne zaangażowanie uczestników partnerstw został w 100% wykorzystany i doceniony, zasadna jest kontynuacja wsparcia partnerstw po pilotażu CWD.

Wnioski i obserwacje z pilotażu CWD

Teza 1.

Doświadczenie CWD wskazuje empirycznie, że podejście zintegrowane (łączenie wymiaru strategicznego i przestrzennego) jest najbardziej optymalnym standardem w planowaniu rozwoju. W polskich warunkach oznacza to strategię z modelem struktury funkcjonalno-przestrzennej. Doświadczenia CWD tworzą atrakcyjną i rozsądną rekomendację (tzn. metodykę + narzędzia) dla systemu planowania rozwoju, także adekwatną dla instrumentów terytorialnych (strategie ZIT, RLKS, IIT, strategie ponadlokalne). Strategie partnerstw - trendsetter procesów rozwojowych.

CWD to pierwszy w Polsce, przeprowadzony na tak dużą skalę, proces planowania terytorialnego. Powstał bardzo dobry produkt, o charakterze pilotażu, co ważne – możliwy do replikacji w różnych układach terytorialnych, do tego stosunkowo tani (przy wykorzystaniu wypracowanej metodyki pracy i narzędzi, np. do badania funkcji i spójności OF).

Wnioski i obserwacje z pilotażu CWD

Teza 2:

Strategie partnerstw objętych CWD wzmacniają role obszarów funkcjonalnych (OF), gdyż stymulują/wyzwalają faktyczną współpracę gmin + powiatu z danego OF. Jest to przewaga podejścia funkcjonalnego nad administracyjnym (powiat, obejmujący ten sam OF, nie jest w stanie zaangażować gmin w strategię powiatu).

Jednym z warunków sukcesu jest współpraca partnerstw z samorządami województw, aby zachować spójność systemu regionalnej polityki rozwoju. Wypracowane w ramach CWD podejście do planowania rozwoju wymaga zarazem zakorzenienia i ugruntowania, powinno być zatem systemowo wspierane, z poziomu krajowego oraz regionalnego (np. z wykorzystaniem regionalnych obserwatoriów terytorialnych).

Wnioski i obserwacje z pilotażu CWD

Teza 3:

Niektóre procesy nie wydarzą się 'same', spontanicznie, jeśli nawet - to nie tak szybko jakbyśmy oczekiwali. Tak jest również ze współpracą JST (vide doświadczenia projektów ustaw metropolitalnych, 1-szej generacji ZIT czy strategii makroregionalnych). Jeśli podzielamy pogląd, że współpraca jest wartością samą w sobie, i uwzględniamy fakt, że samorządy lokalne nie dysponują zbyt wieloma doświadczeniami współpracy (która jest trudnym procesem), należy ją realnie wspierać.

Promowanie współpracy to także inwestowanie w kapitał społeczny, budowanie relacji z otoczeniem. Aby kontynuować nawyki współpracy potrzebne są: **instytucjonalizacja**, warunkująca trwałość (mogą wystarczyć wspólne procedury pracy), oraz **zachęty**, szczególnie - zapewnienie finansowania dla projektów wynikających ze strategii CWD.

Strategiczna współpraca

1. Długofalowe cele, ponadlokalne korzyści, otwartość (elastyczność, innowacyjność).
2. Inwestowanie własnych zasobów oraz realne zaangażowanie decydentów-liderów.
3. Ciągłe doskonalenie mechanizmów współdecydowania oraz uczenia się od siebie.

Wnioski i obserwacje z pilotażu CWD

Dziękujemy za uwagę

agnieszka.dawydzik@zmp.poznan.pl

jacek.wozniak@zmp.poznan.pl

radomir.matczak@zmp.poznan.pl

